

International Fiscal Associations 25:e kongress

Av kammarrättsrådet C O Sandström

För årets kongress i Washington den 4–8 oktober stod – för första gången efter IFA:s bildande år 1938 – den amerikanska avdelningen som värd. Det var på tiden, kan man säga, eftersom IFA alltsedan 1939 haft en amerikan som sin president, dåvarande ordföranden för NF:s skattekommitté Dr Mitchell B Carroll.

Men, åtminstone för dennes vidkommande, var det också i "grevens tid" med hänsyn till att presidentskapet vid kongressens avslutande övergick på den belgiske professorn Jean van Houtte, två gånger sitt lands finansminister och en gång premiärminister. Det kan ha sitt intresse att konstatera att den nye presidenten inte är någon nykomling i IFA-sammanhang. Redan vid den första kongressen i Haag 1939 hade han medverkat som generalrapportör i en diskussion rörande internationell skattelagstiftning.

En kongress blev det i alla fall med inledningsanförande av bl a USA:s finansminister John B Connally Jr, vilket åhördes med särskilt intresse. I anförandet berördes även den av Nixon föreslagna importavgiften och övriga åtgärder för att bättra på den amerikanska betalningsbalansen.

De internationella investmentföretagen (ämne 1)

Det ena diskussionsämnet vid årets kongress gällde de internationella investmentföretagens skattemässiga behandling. Detta ämne hade varit uppe en gång tidigare, nämligen vid Athen-kongressen 1962, då man framhöll investmentföretagens sociala betydelse för spararna genom möjligheten till riskspridning och deras uppgift att tillgodose handelns och industrins kapitalbehov och därför fastslog bl a den allmänna principen att investmentföretagens delägare i skatteavseende inte borde behandlas annorlunda än om de haft den direkta äganderätten till den portfölj som förvaltades av investmentföretagen. Med investmentföretag förstås här inte bara investmentbolag utan även företag av typ aktiefonder och aktiestiftelser. Enligt den schweiziske generalrapportören prof Kurt Amonn, hade de internationella investmentföretagens utveckling alltsedan 1962 gjort det absolut nödvändigt att lösa de skatteproblem som sammanhänger med dessa slags företag. De två huvudproblem som det gällde att lösa var, det ena, att skydda dem som placerade sitt kapital i investmentföretag från flerfaldig beskattning och, det andra, att förebygga illegal skatteflykt.

Nationalrapporternas ingående redogörelser för de olika ländernas lagstiftning på området och generalrapportens utmärkta sammanfattning var en god utgångspunkt för kongressdiskussionen.

Det skulle föra för långt att gå närmare in på alla de synpunkter som framfördes vid debatten, som fördes under skickligt ordförandeskap av Leif Mutén, sedan ett antal år Washington-stationerad.

Kongressen beslöt att i sin resolution, med hänvisning till Athen-resolutionen, uttala ett antal rekommendationer beträffande beskattningen av kapitalplaceringarna i investmentföretagen. Rekommendationerna gick i huvudsak ut på följande.

1. Den omständigheten att ett investmentföretag utnyttjades som mellanhand vid placeringen borde inte väsentligt höja skattenivån eller påverka skattebördans fördelning när det gäller det investerade kapitalet.

2. Investmentföretagens realisationsvinster borde beskattas endast en gång i delägarnas hand och utan att sådana vinster som inte utdelats till dem blev beskattade.

3. Investmentföretagen borde genom nationell lagstiftning eller genom dubbelbeskattningsavtal få en självständig rätt till befrielse från all källbeskattning av sin inkomst, särskilt beträffande utdelningar och räntor. Som villkor för befrielsen borde gälla

- a) att företaget uppfyller särskilda villkor som tillgodoser andelsägarnas intressen;
- b) att företaget vidareutdelar den väsentliga delen av sin inkomst;
- c) att företagens vinstutdelning är föremål för personlig inkomstbeskattning hos andelsägaren eller för källskatt hos företaget i den stat där detta har sitt säte.

Resolutionen utmynnade i att konkreta förslag till rekommendationernas förverkligande genom internationella skatteavtal borde utarbetas av vederbörande statliga instanser samt av OECD:s skattekommitté.

Närstående företags beskattning (ämne 2)

Som bekant har skattemyndigheterna vid inkomststoppbeskattningen stundom anledning att reagera mot en onormal prissättning vid affärstransaktioner mellan företag i intressegemenskap. Är det då fråga om närstående företag som bedriver sin verksamhet i olika stater, kan myndigheternas korrigeringar vid den skattemässiga inkomstberäkningen, vare sig de görs i endera eller båda staterna, leda till dubbelbeskattning. Frågan om en riktig avvägning av de olika företagens inkomst- och utgiftsposter var kongressens andra diskussionsämne.

Även här förelåg ett välberett underlag för diskussionen genom ett antal nationalrapporter – däribland den svenska av Sven-Olof Lodin – och en förnämligt sammanfattande generalrapport av amerikanerna Stanley S Surrey och David R Tillinghast.

De båda generalrapportörerna konstaterade bl a att de olika ländernas lagstiftning uppvisade stora skillnader beträffande den grad i vilken fördelningsfrågorna uttryckligen reglerats och att det var ett mycket allmänt önskemål, åtminstone bland skattemyndigheterna, att man borde komma fram till gemensamma regler.

I kongressdiskussionen kom som alltid skiftande meningar till uttryck. Det fanns både de som ville ha fasta regler och sådana som hellre önskade slippa dem. Då det emellertid kan antas att ämnet kommer att bli belyst i en särskild artikel i denna tidskrift, saknas anledning att nu gå närmare in på frågeställningarna i diskussionen.

Det får räcka med att konstatera att kongressens resolution i stort sett gick ut på rekommendationen att, i de fall då skatteavtal existerade, särskilda procedurregler borde tillskapas och vidareutvecklas för att möjliggöra ömsesidiga konsultationer och överenskommelser myndigheterna emellan. Vägledande principer för inkomst- och utgiftsfördelningen vid internationella transaktioner mellan företag i intressegemenskap borde övervägas av IFA och vederbörande skattekommittéer i OECD, EEC och FN liksom också beträffande procedurreglerna. I de fall då avtal saknades borde skattemyndigheterna ingripa för att undvika dubbelbeskattning med tillbörligt hänsynstagande till verkningarna i andra länder och till internationell skattepraxis.